

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RVO van GroenLinks, Partij voor de Dieren en D66 over politieontruiming van het Academiegebouw ter informatie
Steller G. Urban

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	76 45	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	188409-2023
Datum	14 juni 2023	Uw brief van	17-5-2023	Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doe ik u ons antwoord toekomen op de door Jeffry van Hoorn van GroenLinks, Terence van Zoelen van Partij voor de Dieren en Maria Martinez Doubiani van D66 gestelde vragen ex art. 36 RvO met als titel 'Politieontruiming van het Academiegebouw'. De brief van de vragensteller treft u aan als bijlage. Omdat de vragen een aangelegenheid betreft die valt onder de bevoegdheid van de burgemeester, zal de beantwoording door mij als burgemeester plaatsvinden.

Op 25 april 2023 hebben ongeveer veertig studenten bij de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) een demonstratie gehouden om hun onvrede te uiten over de wijze waarop het College van Bestuur van de RUG om zou gaan met de sociale onveiligheid. In het verlengde hiervan wilden zij zien dat het ontslag van een docent werd terug gedraaid. De demonstranten zijn vervolgens het Academiegebouw binnengegaan en hebben op de trappen in de hal plaatsgenomen. Gedurende de middag is door diverse medewerkers van de universiteit geprobeerd om in contact te komen met de demonstranten. Na diverse gesprekken tussen de studenten en de RUG heeft dat helaas niet geresulteerd in een vervolgesprek over sociale veiligheid en afspraken over de bezetting. De demonstranten maakten het onmogelijk voor anderen om de trap te gebruiken. Deze wordt gebruikt voor het maken van foto's wanneer men is afgestudeerd. Dit leidde tot irritaties bij aanwezigen en medewerkers van de universiteit werden uitgejouwd. De bezetters gaven in een gesprek met medewerkers van de universiteit aan dat zij de komende dagen het gebouw bezet wilden houden om daarmee af te dwingen dat de universiteit de ontslagen docent weer in dienst zou nemen. De sfeer werd daarmee ook grimmiger. Na de gesprekken tussen de leiding van de universiteit en de demonstrerende studenten en herhaalde aanzeggingen in de loop van de avond om het gebouw te verlaten i.v.m. sluiting van het gebouw, bleek dat de demonstrerende studenten het gebouw niet wilden verlaten. Meermaals werd

Volgvel 1

aangegeven dat het op grond van de huisregels van de RUG niet is toegestaan het gebouw te bezetten en dat er van overnachten geen sprake kan zijn. Het verlaten van het gebouw was daarmee de beste optie en de politie heeft de bezetters transparant uitgelegd hoe een ontruiming in zijn werk zou gaan. Iedereen werd opnieuw verzocht zelf het pand te verlaten. De bezetters hadden daarbij de keuze om vrijwillig of door inzet van de politie het pand te verlaten.

Uiteindelijk heeft de politie, nadat de directie van de universiteit drie keer gevorderd had om het gebouw te verlaten, de studenten het gebouw uitgebracht. De demonstrerende studenten wilden opnieuw niet meewerken, hadden hun armen in elkaar gehaakt en wilden niet met de politie meelopen naar buiten. De niet-meewerkende demonstrerende studenten zijn over de grond gesleept en naar buiten gebracht. Daarbij kregen de demonstrerende studenten meermaals de keuze voorgelegd om zelf te lopen of te worden gedragen/gesleept. Buiten het gebouw wilden de studenten het terrein niet verlaten en was er sprake van fors verbaal geweld tegen de politie. Ook is een politieagent in haar gezicht gespuugd. Om te voorkomen dat na het vertrek van de politie de studenten direct weer het gebouw in zouden lopen met daarbij de gespannen situatie, de verbale dreiging en het spugen, is besloten om de studenten naar de Broerstraat te geleiden. Daarbij is het gebruik van geweld (wapenstok) noodzakelijk gebleken, wat volgens de richtlijnen van de politie is afgehandeld. Zelfs daarna probeerde een klein aantal mensen tegen de uitdrukkelijke instructies van de politie in, weer het gebouw te betreden, hetgeen werd verhinderd. Daarbij is een met de demonstranten sympathiserende medewerker van de RUG geslagen nadat deze, ondanks meerdere waarschuwingen, door de politieafzetting was gebroken.

1. *Naar verluidt vond de ontruiming in opdracht van de Rijksuniversiteit plaats vanwege vermeend huisvredebreuk. Is hierin door de burgemeester (of politie) een eigen afweging gemaakt of het in deze situatie huisvredebreuk of een protest betrof?*

De demonstratie betrof een betoging of demonstratie in de zin van de Wet openbare manifestaties (Wom). Bij een demonstratie op een andere dan een openbare plaats, zoals het gebouw van de universiteit, heeft de burgemeester de bevoegdheid om de demonstratie te beëindigen indien de bescherming van de gezondheid of de bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden dat vordert (art. 8, eerste lid Wom). Los daarvan heeft de universiteit de bevoegdheid om als rechthebbende op het gebouw in het kader van de huisregels te vorderen dat de demonstranten het gebouw verlaten indien het protest in strijd komt met de huisregels. De universiteit heeft van deze bevoegdheid gebruik gemaakt en heeft daarbij de hulp van de politie ingeroepen. Gelet op de omstandigheden op dat moment, er was geen sprake van een in artikel 8, eerste lid Wom bedoelde situatie, was ik niet bevoegd de demonstratie te beëindigen. Over het politieoptreden heeft in het driehoeksoverleg afstemming plaatsgevonden.

2. *Is er een aparte afweging gemaakt voor optreden binnen en voor buiten het Academieggebouw, aangezien het Academieggebouw privaatterrein is en buiten daarentegen publiek? Zo nee, waarom niet?*

De afwegingen voor optreden tegen een demonstratie binnen en buiten zijn in het kader van de Wom verschillend, waarbij de burgemeester bij een

demonstratie buiten de bevoegdheid heeft om aanwijzingen te geven om een demonstratie ordelijk te laten verlopen. Voor een demonstratie binnen bestaat die mogelijkheid niet. De demonstratie was niet bij mij gemeld, dat is wel verplicht, maar voor zover deze buiten plaatsvond was er geen aanleiding om hiertegen op te treden of om aanwijzingen te geven. De situatie binnen werd echter niet langer acceptabel geacht, voor zover deze zou aanhouden na sluiting van het gebouw. Zoals gezegd werd een langer verblijf als huisvredebreuk aangemerkt.

3. *In het geval het volgens de politie om huisvredebreuk ging, is in die afweging meegenomen dat er ingegrepen zou worden in een openbare ruimte waar studenten en docenten het (leer- en werk) recht hadden daar te zijn?*
Daarbij is in de afweging rekening gehouden. De demonstrerende studenten zijn aangezegd het universiteitsgebouw te verlaten, toen het gebouw zou gaan sluiten. Dat was meerdere keren ruim van tevoren aangezegd. Met de sluiting van het gebouw was van een vrij toegankelijke openbare ruimte ook geen sprake meer.
4. *Is het verplicht een demonstratie als deze aan te kondigen en zo ja, was deze demonstratie daadwerkelijk onaangekondigd?*
Voor een te houden demonstratie op een openbare plaats geldt dat deze voor de aankondiging en minimaal 48 uur voor het houden van de demonstratie, moet worden aangekondigd bij de burgemeester (artikel 2:4, eerste lid APVG 2021). Voor het houden van een demonstratie op een andere dan een openbare plaats geldt deze verplichting niet. Ik heb geen aankondiging ontvangen.
5. *Was bijvoorbeeld de RUG voorafgaand door studenten op de hoogte gebracht dat er een demonstratie zou plaatsvinden?*
Via socials en informatie van de RUG was de demonstratie wel bekend, maar de universiteit is niet op de hoogte gebracht. Ook is het niet mogelijk gebleken met de organisator in contact te komen om afspraken te maken.
6. *Zo ja, voldoet dit aan de meldplicht?*
Nee.
7. *Vindt de burgemeester dat, gelet op de wijze van ingrijpen, voldaan is aan de eis van proportionaliteit en subsidiariteit?*
Ja, er zijn kaders gesteld over de duur en wijze van verlaten van het gebouw. Deelnemers aan de demonstratie hebben meermaals de kans gekregen het gebouw vrijwillig te verlaten. Daaraan is geen gehoor gegeven.
8. *Op het moment dat is besloten tot ontruiming, is toen het personeel (door politie of RUG) gewaarschuwd dat er bij hen op de werkvloer door de politie ingegrepen zou worden?*
Het optreden door de politie is in nauwe afstemming gebeurd met de RUG en gecommuniceerd met de studenten.
9. *Waarom is de keuze gemaakt om bij de ontruiming een wapenstok, zoals ingezet op de toeschouwende docent, en een hond in te zetten? Is het inzetten van dieren in dergelijke situaties noodzakelijk?*

Volgvel 3

Er is niet meer geweld toegepast dan nodig om de demonstranten het gebouw te laten verlaten. De inzet van deze geweldsmiddelen is toegestaan en wordt achteraf altijd getoetst. De politiehond was beschikbaar vanwege het risico op escalatie van het gedrag, maar deze is niet ingezet.

10. Welke afspraken worden (of zijn) er met de RUG gemaakt om soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen?

Van tevoren en ter voorbereiding op eventuele toekomstige demonstraties is er tussen de gemeente, politie en RUG nauwe afstemming over het handelingskader om problemen te voorkomen. Ook heeft de RUG zelf kaders gesteld voor het toestaan van demonstraties.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester van Groningen,

Koen Schuiling

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.